IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Brussell, 9.3.2021
COM(2021) 109 final

RAPPORT TAL-KUMMISSJONI LILL-PARLAMENT EWROPEW, LILL-KUNSILL, LILL-KUMITAT EKONOMIKU U SOĊJALI EWROPEW U LILL-KUMITAT TAR-REĠJUNI

dwar l-applikazzjoni tar-Regolament (KE) Nru 850/2004 dwar pollutanti organiċi persistenti

{SWD(2021) 53 final}

Werrej

Werrej 1

1. Introduzzjoni 2

2. Miżuri ta’ Ġestjoni u Kontroll 3
2.1 Ħarsa ġenerali 3
2.2 Il-produzzjoni, it-tqegħid fis-suq, l-użu, l-esportazzjoni u l-infurzar 3
2.3 Ħażniet 3
2.4 L-Immaniġġjar u l-Ħżin tal-Iskart 4

3. Emissjonijiet Ambjentali u Konċentrazzjonijiet Ambjentali 4

4. Attivitajiet li jippromwovu l-iskambju ta’ għarfien 10

5. Konklużjonijiet 11

Tabella 1: Tnaqqis fl-emissjonijiet tal-PCBs mill-Istati Membri 6

Illustrazzjoni 1: Mapep ta’ Monitoraġġ tal-EMEP għall-Ewropa 9

1. Introduzzjoni

Il-Pollutanti Organiċi Persistenti (POPs) huma sustanzi kimiċi ta' tħassib globali minħabba l-proprjetajiet persistenti, bijoakkumulattivi u tossiċi (PBT) tagħhom u l-potenzjal tagħhom li jgħaddu minn trasport fuq distanza twila, li jwassal għad-depożitu u l-akkumulazzjoni tagħhom 'il bogħod mill-punt tal-produzzjoni u l-użu. Żewġ trattati internazzjonali jindirizzaw il-POPs u għandhom l-għan li jipproteġu s-saħħa tal-bniedem u l-ambjent mill-impatti negattivi tagħhom billi jeliminaw jew inaqqsu l-produzzjoni, l-użu u r-rilaxxi tagħhom fl-ambjent. Il-Protokoll ta' Aarhus dwar Pollutanti Organiċi Persistenti ġie adottat fl-1998 bħala parti mill-Konvenzjoni tal-UNECE fuq it-Tniġġis tal-Arja Transkonfini Fuq Distanza Twila (CLRTAP) u l-Konvenzjoni ta' Stokkolma dwar Materjal Organiku Persistenti li Jniġġes, adottata fl-2001, daħlet fis-seħħ fl-2004.

L-Unjoni Ewropea hija Parti għall-Protokoll ta' Aarhus u għall-Konvenzjoni ta' Stokkolma u adottat ir-Regolament (KE) Nru 850/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-29 ta' April 2004 dwar pollutanti organiċi persistenti u li jemenda d-Direttiva 79/117/KEE (ir-Regolament dwar il-POPs) sabiex tiġi implimentata l-Konvenzjoni. Ir-Regolament (KE) Nru 850/2004 ġie mħassar u sostitwit bir-Regolament (UE) 2019/1021 dwar il-pollutanti organiċi persistenti.

Ir-Regolament dwar il-POPs huwa aġġornat regolarment biex jittrasponi l-emendi għall-Konvenzjoni u l-Protokoll (l-aktar iż-żieda ta' sustanzi ġodda fl-annessi rispettivi) u jqiegħed obbligi speċifiċi fuq l-Istati Membri kollha tal-UE. Dawn l-obbligi jinkludu dettalji dwar il-produzzjoni, it-tqegħid fis-suq, u l-użu tal-POPs elenkati koperti minn tliet Annessi (Anness I – ipprojbiti, Anness II – ristretti, Anness III – rilaxxati b'mod mhux intenzjonat). Dan ikopri wkoll il-ġestjoni ta' dawk is-sustanzi f'ħażniet, rilaxxi ambjentali u l-monitoraġġ ta' konċentrazzjonijiet ambjentali, kif ukoll jinkludi dispożizzjonijiet għall-immaniġġjar tal-iskart. Bħala parti mir-Regolament dwar il-POPs, l-Istati Membri huma obbligati wkoll ifasslu pjanijiet nazzjonali ta' implimentazzjoni u pjanijiet ta' azzjoni biex jidentifikaw u jiġġestixxu sorsi ta' POPs fit-territorji tagħhom stess.

Ir-rekwiżiti ta' rapportar għall-Istati Membri u l-Kummissjoni Ewropea skont ir-Regolament (KE) Nru 850/2004 ġew deskritti fl-Artikolu 12. L-Istati Membri ntalbu jirrapportaw kull sena dwar id-*data* statistika għall-produzzjoni u t-tqegħid fis-suq tas-sustanzi inklużi fl-Anness I u fl-Anness II. L-Istati Membri ntalbu wkoll jirrapportaw lill-Kummissjoni kull tliet snin dwar l-implimentazzjoni tad-dispożizzjonijiet tar-Regolament dwar il-POPs. Il-Kummissjoni kellha l-obbligu li tfassal rapport ta' sinteżi kull tliet snin li jiġbor fil-qosor l-informazzjoni pprovduta mill-Istati Membri kif ukoll l-informazzjoni ta' appoġġ mogħtija permezz tar-Reġistru Ewropew dwar ir-Rilaxx u t-Trasferiment ta' Inkwinanti (E-PRTR) u l-inventarji tal-emissjonijiet CORINAIR fl-ambitu tal-EMEP (Programm Kooperattiv għall-Monitoraġġ u l-Evalwazzjoni tat-Trażmissjoni fuq Medda Twila ta' Sustanzi li Jniġġsu l-Arja fl-Ewropa). Il-Kummissjoni ntalbet ukoll tibgħat sommarju ta' dik is-sinteżi lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill.

Sal-lum ġew ippubblikati żewġ rapporti ta' sinteżi li jkopru l-attivitajiet tal-Unjoni u l-Istati Membri tagħha skont ir-Regolament (KE) Nru 850/2004. L-ewwel rapport ta' sinteżi jkopri l-perjodu mid-dħul fis-seħħ tar-Regolament dwar il-POPs fl-2004 sal-2006 u ġie ppubblikat fl-2009. It-tieni rapport ta' sinteżi, ippubblikat fl-2011, ikopri l-perjodu mill-2007 sal-2009. Dan ir-Rapport tal-Kummissjoni jiġbor fil-qosor it-tielet rapport ta' sinteżi li jkopri l-perjodu mill-2010 sal-2013.

2. Miżuri ta' Ġestjoni u Kontroll

2.1 Ħarsa ġenerali

Il-ġestjoni ta' sustanzi POPs tkopri diversi elementi tul iċ-ċiklu tal-ħajja ta' sustanza. Dan jinkludi speċifikament il-produzzjoni, it-tqegħid fis-suq, u l-użu tas-sustanzi kimiċi; kif ukoll il-ħażniet ta' oġġetti li ma għadhomx jintużaw, kwistjonijiet relatati mal-immaniġġjar tal-iskart u l-infurzar tar-regolament innifsu.

2.2 Il-produzzjoni, it-tqegħid fis-suq, l-użu, l-esportazzjoni u l-infurzar

Skont ir-rapporti pprovduti mill-Istati Membri, l-infurzar tar-Regolament dwar il-POPs huwa l-kompitu tal-aġenziji jew l-ispettorati ambjentali li jiġġestixxu dan permezz ta' reġim ta' spezzjoni u rapportar. Żewġ Stati Membri rrapportaw il-produzzjoni ta' sustanzi inklużi fl-Anness I jew II għall-perjodu ta' bejn l-2010 u l-2013 f'konformità ma eżenzjonijiet speċifiċi jew skopijiet aċċettabbli skont ir-Regolament dwar il-POP. Il-Ġermanja rrapportat li kull sena jiġu mmanifatturati madwar 9 tunnellati ta' PFOS. Madankollu, fl-2013, il-biċċa l-kbira ta' dawn (5,8 tunnellati fis-sena) kienu esportati 'il barra mill-UE, bl-akbar riċevituri jkunu l-Istati Uniti tal-Amerka (2 tunnellati) u pajjiżi u territorji fl-Asja tal-Lvant u tax-Xlokk (il-Korea t'Isfel, Singapore, it-Tajwan u Hong Kong). Barra minn hekk, il-Kroazja rrapportat il-produzzjoni ta' paraffini klorurati b'katina qasira fl-2010, l-2011 u l-2012.

F'termini ta' tqegħid fis-suq, għadd żgħir ta' Stati Membri għamlu użu mid-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 4 għall-użu ta' sustanzi POPs fir-riċerka u l-iżvilupp. Għadd ta' Stati Membri għamlu użu wkoll mill-possibbiltà li jqiegħdu fis-suq il-PFOS, permezz tal-eżenzjonijiet skont l-Anness II. Dan kien fil-biċċa l-kbira għall-użu fl-industrija tal-pjastrament tal-metall tal-kromu biex jitrażżan ir-raxx.

Erba' Stati Membri (il-Ġermanja, Franza, l-Awstrija, ir-Renju Unit) iddikjaraw li kwantitajiet ta' sustanzi POPs ġew esportati mill-UE, li kienet iddominata mill-esportazzjoni ta' 5 800 kg ta' PFOS fis-sena mill-Ġermanja għal 12-il pajjiż. Il-lindan kien esportat mir-Renju Unit għall-Korea t'Isfel. Barra minn hekk, xi sustanzi kimiċi ġew esportati biex jintużaw bħala materjal ta' referenza fil-laboratorju: l-aldrin ġie esportat mill-Awstrija għall-Maċedonja ta' Fuq, u l-aldrin, id-DDT, id-dieldrin u l-lindan għall-Belize, u d-DDT minn Franza għall-Istati Uniti tal-Amerka.

Ħames Stati Membri (il-Bulgarija, il-Litwanja, in-Netherlands, l-Iżvezja, ir-Renju Unit) nedew proċeduri ta' ksur għall-bejgħ illegali ta' sustanzi POPs. Dan kien jinkludi l-preżenza ta' HCB f'logħob tan-nar, u l-preżenza ta' SCCPs f'ġugarelli tat-tfal.

2.3 Ħażniet

Ħażniet ta' sustanzi POPs huma tipikament relatati ma' tliet tipi ta' oġġetti, jiġifieri PCBs jew tagħmir dielettriku kkontaminat bil-PCB, pestiċidi li ma għadhomx jintużaw u ħażniet ta' oġġetti soġġetti għal eliminazzjoni gradwali koperti biż-żieda ta' sustanzi fir-Regolament dwar il-POPs mill-2009. Ħafna Stati Membri kienu diġà ħadu passi sinifikanti biex jidentifikaw u jneħħu tagħmir li fih il-PCB li kien jintuża qabel, iżda dan kien proċess kontinwu u sitt Stati Membri (il-Ġermanja, l-Irlanda, Franza, ir-Rumanija, is-Slovenja, ir-Renju Unit) irrapportaw li t-tagħmir li fih il-PCB kien għadu qed jintuża fil-perjodu ta' bejn l-2010 u l-2013. Għall-pestiċidi li ma għadhomx jintużaw, għadd ta' Stati Membri rrapportaw li huma qatt ma pproduċew jew użaw sustanzi POPs tal-pestiċidi jew li bdew it-tneħħija gradwali bikrija, li jfisser li l-istokkijiet ma baqgħux jeżistu fil-pajjiż sal-2010.

Stati Membri oħrajn innutaw li, filwaqt li kwantitajiet kbar ta' pestiċidi li ma għadhomx jintużaw kienu għadhom preżenti, kien hemm programmi ta' ġestjoni jew qerda fis-seħħ għall-

ġestjoni tagħhom. Ir-rimi finali ta' pestiċidi li ma għadhomx jintużaw jinkludi l-inċinerazzjoni jew fi Stat Membru jew permezz ta' esportazzjoni lejn faċilitajiet fi Stati Membri ġirien. Il-Bulgarija esportat kwantità sinifikanti ta' pestiċidi li ma għadhomx jintużaw lejn il-Ġermanja għall-qerda finali permezz ta' inċinerazzjoni. It-tieni għażla hija li wieħed joqgħod fuq il-ħżin fit-tul. B'mod partikolari l-Bulgarija użat kubi B-B, li huma konteni turi msaħħin bil-konkrit li jintużaw biex iżommu skart tossiku ħafna u jneħħu r-riskju ta' telf għall-ambjent.

Il-Ġermanja, l-Irlanda u r-Renju Unit irrapportaw dwar ħażniet ta' oġġetti għall-qerda finali li fihom il-PFOS u l-PBDE. Il-Pjan ta' Implimentazzjoni Nazzjonali Ġermaniż jinkludi wkoll kummenti dwar kwantitajiet ta' PBDEs li x'aktarx jinstabu f'vetturi li ma għadhomx jintużaw u l-ħtieġa li dawn il-prodotti jitneħħew u jintremew kif xieraq, filwaqt li jiġi evitat ir-riċiklaġġ.

2.4 L-Immaniġġjar u l-Ħżin tal-Iskart

L-informazzjoni rrapportata mill-Istati Membri tenfasizza l-kwistjoni tal-art ikkontaminata. Filwaqt li proporzjon tajjeb tal-Istati Membri daħħlu fis-seħħ programmi biex jiġbru, jaħżnu u jeqirdu pestiċidi li ma għadhomx jintużaw, art ikkontaminata, b'mod partikolari art qrib siti fejn qabel kien jiġu manifatturati dawk is-sustanzi, ġġib magħha riskji oħra. Id-*data* min-Netherlands u l-Finlandja turi l-għadd potenzjalment għoli ta' siti li jistgħu jkunu kkontaminati. Passi tipiċi ta' rimedju jinvolvu skavar, li min-naħa tiegħu jiġġenera kwantitajiet kbar ta' ħamrija kkontaminata li trid tiġi ttrattata bħala skart perikoluż.

3. Emissjonijiet Ambjentali u Konċentrazzjonijiet Ambjentali

L-Artikolu 6(1) tar-Regolament dwar il-POPs jobbliga lill-Istati Membri jiżviluppaw inventarji ta' emissjonijiet fl-arja, fl-art u fl-ilma għal dawk is-sustanzi elenkati fl-Anness III fi żmien sentejn mid-dħul fis-seħħ tar-regolament. L-inventarji tal-emissjonijiet jiffurmaw riżorsa ewlenija biex dawk li jfasslu l-politika jiġu infurmati matul l-iżvilupp tal-pjanijiet nazzjonali ta' implimentazzjoni. B'mod partikolari, dawn jgħinu biex jiġu identifikati sorsi ewlenin għat-tnaqqis ta' emissjonijiet jew oqsma ta' inċertezza, fejn tkun meħtieġa aktar riċerka biex tgħin tikkaratterizza sors.

Disa' Stati Membri (il-Bulgarija, iċ-Ċekja, Franza, il-Litwanja, in-Netherlands, ir-Rumanija, is-Slovenja, l-Iżvezja, ir-Renju Unit) ipprovdew *data* tal-istima ta' emissjonijiet bħala parti mir-rapportar, li tenfasizza nuqqasijiet kbar fid-*data* fis-sett ta' *data* disponibbli pprovdut. Biex tissupplimenta s-settijiet tad-*data* rrapportati, intużat *data* mis-sit web ta' WebDab tal-EMEP[1] biex tinkiseb stampa aktar kompluta. Id-*data* tal-WebDab tal-EMEP tinkludi l-emissjonijiet irrapportati lill-UNECE skont il-Protokoll ta' Aarhus għall-perjodu ta' bejn l-2010 u l-2012. Barra minn hekk, id-*data* ppreżentata lill-Konvenzjoni ta' Stokkolma bħala parti mit-tieni rawnd ta' rapportar (31 ta' Ottubru 2010) intużat ukoll biex issostni l-informazzjoni miġbura. Sar ukoll paragun mad-*data* mis-sit web E-PRTR u mad-*data* ta' monitoraġġ ambjentali mill-EMEP MSC-E u l-Programm ta' Monitoraġġ u Valutazzjoni tal-Artiku (AMAP) biex jiġu vverifikati x-xejriet fl-emissjonijiet.

Abbażi tad-*data* disponibbli, 26 minn 28 Stat Membru żviluppaw u rrapportaw stimi tal-emissjonijiet tad-diossini u l-furani, il-PAHs, u l-HCB, u 24 minn 28 Stat Membru żviluppaw u rrapportaw stimi tal-emissjonijiet tal-PCBs. Il-Greċja u l-Lussemburgu kienu l-uniċi Stati Membri li ma rrapportawx *data* tal-istima tal-emissjonijiet dwar kwalunkwe sustanza minn dawk elenkati fl-Anness III permezz tal-UNECE jew skont l-Artikolu 12 tar-regolament dwar il-POPs għall-2010-2013. Fil-każijiet kollha, id-*data* żviluppata u rrapportata fil-biċċa l-kbira hija relatata mal-emissjonijiet fl-arja, b'għadd żgħir biss ta' Stati Membri joħorġu u

[1] http://www.ceip.at/

jirrapportaw stimi tal-emissjonijiet lil vetturi oħra għajr l-arja, għalkemm ir-regolament jirrikjedi stimi għall-arja, l-art u l-ilma.

Id-diossini u l-furani

Id-diossini u l-furani mhumiex magħmulin kummerċjalment u huma tipikament assoċjati jew ma' proċessi ta' kombustjoni mhux kompluti bħal ħruq fil-miftuħ, jew mal-metallurġija. Is-settur prinċipali identifikat għall-Ewropa kien l-użu residenzjali ta' karburanti solidi, li jammonta għal 38 % tal-emissjonijiet kollha. B'paragun ma' dan, is-settur tal-produzzjoni tal-enerġija kien magħmul minn 5 % u l-kombustjoni ta' fjuwils għas-sħana u l-enerġija fl-industrija kienet magħmula minn 18 %. Filwaqt li s-settur tal-produzzjoni tal-enerġija jikkonsma kwantitajiet kbar ta' fjuwils fossili solidi, it-temperatura għolja operattiva u l-livelli avvanzati ta' tnaqqis li rriżultaw mid-Direttiva dwar l-emissjonijiet industrijali[2] jfisser li l-emissjonijiet għal kull tunnellata ta' faħam huma ħafna inqas minn dawk minn sorsi residenzjali. Minbarra l-użu residenzjali tal-fjuwils, is-sors ewlieni l-ieħor kien l-industrija tal-ħadid u l-azzar (15 %), id-*data* E-PRTR tikkorrobora l-konklużjoni li l-faċilitajiet tal-ħadid u l-azzar huma l-akbar sors uniku lokalizzat ta' emissjonijiet tad-diossini u l-furani.

Ir-reviżjoni tad-*data* matul il-perjodu ta' bejn l-2010 u l-2012 turi li l-emissjoni tad-diossini u l-furani fil-biċċa l-kbira tal-Istati Membri kienet qed tonqos. Meta mqabbla mal-1990, il-livelli tal-emissjonijiet urew tnaqqis fl-emissjonijiet ta' 45 % madwar l-UE bejn l-1990 u l-2012 (ara wkoll l-illustrazzjoni 1). Fl-2012, l-emissjonijiet medji *per capita* ta' diossini u furani kienu ta' 5.5 µg I-TEQ għal kull persuna fis-sena.

Fejn l-Istati Membri pprovdew stimi għall-vetturi għajr l-arja, kien hemm qbil ġenerali li l-emissjonijiet fl-arja kienu mqabbla b'mod wiesa' mal-emissjonijiet mir-residwi[3]. It-tnaqqis tal-emissjonijiet fl-arja u d-disinn tal-proċessi ttejbu minn meta daħlet fis-seħħ id-Direttiva dwar l-inċinerazzjoni tal-iskart, u l-emissjonijiet tad-diossini u l-furani fl-arja mill-industrija naqsu b'mod sinifikanti bejn l-1990 u l-2012. Madankollu dan iwassal għall-ġenerazzjoni ta' residwi tal-kontroll tat-tniġġis tal-arja, magħruf anke bħala rmied li jtir, li jista' jkun ikkontaminat b'ħafna pollutanti bħad-diossini u l-furani. Id-*data* għandha tiġi interpretata b'attenzjoni, peress li l-emissjonijiet fl-arja, fl-art u fl-ilma huma emissjonijiet diretti mitlufa fl-ambjent b'mod mhux ikkontrollat. Min-naħa l-oħra, ir-residwu jirreferi għall-iskart solidu kkontaminat li jiġi ġġenerat, li tipikament jintrema b'mod ikkontrollat u mhux neċessarjament jikkostitwixxi telf totali għall-ambjent.

Il-poliklorobifenili (PCB)

Kummerċjalment, il-PCBs kienu jintużaw f'varjetà ta' applikazzjonijiet, b'mod partikolari t-tagħmir dielettriku. L-istabbiltà u l-persistenza kimika għolja tagħhom għamluhom fluwidi ideali għat-trasferiment tas-sħana għal din l-applikazzjoni. Il-PCBs jistgħu jiġu prodotti wkoll permezz ta' mogħdijiet mhux intenzjonati, b'mod partikolari l-kombustjoni. Is-sors ewlieni tal-emissjonijiet kien minn tagħmir dielettriku, li kkontribwixxa għal 32 % tal-emissjonijiet kollha fl-arja. Madankollu, mill-25 inventarju nazzjonali li tressqu lill-UNECE skont is-CLRTAP, erba' biss (l-Irlanda, il-Kroazja, l-Ungerija, ir-Renju Unit) jinkludu stimi tal-

[2] Id-Direttiva 2010/75/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta' Novembru 2010 dwar l-emissjonijiet industrijali (il-prevenzjoni u l-kontroll integrati tat-tniġġis). ĠU L 337, 17.12.2010, p. 17.

[3] Skont il-Konvenzjoni ta' Stokkolma, "residwu" huwa preżunt li jikkostitwixxi skart ikkontaminat mill-POPs li jintrema b'mod ikkontrollat, huwa differenti minn "art" li huwa rilaxx dirett u mhux ikkontrollat ta' materjal fl-art.

emissjonijiet tal-PCB, li juru differenza kbira. Sorsi ewlenin oħra kienu jinkludu l-kombustjoni domestika tal-fjuwil tal-fjuwils fossili (21 %) u l-metallurġija (16 %).

Ix-xejra fl-emissjonijiet atmosferiċi għall-perjodu ta' bejn l-2010 u l-2012 fil-biċċa l-kbira indikat tnaqqis fl-emissjonijiet. Meta mqabbla mal-livelli tal-1990, l-emissjonijiet naqsu b'madwar 50 % madwar l-UE fl-2012 (Tabella 1). Fl-2012, l-emissjonijiet medji *per capita* kienu ta' 13 mg għal kull persuna fis-sena. L-Illustrazzjoni 1 tipprovdi mapep bid-*data* tal-monitoraġġ ambjentali disponibbli mill-EMEP/MSC-E kemm fl-1990 kif ukoll fl-2012, bħala mezz ta' tqabbil mal-istimi tal-inventarju. Kemm id-*data* tal-EMEP għall-Ewropa fl-Illustrazzjoni 1 kif ukoll il-monitoraġġ tal-Artiku mill-AMAP jindikaw tnaqqis ċar fil-konċentrazzjonijiet u l-emissjonijiet atmosferiċi ambjentali mill-1990.

Data limitata hija disponibbli dwar l-emissjoni tal-PCBs għal vetturi oħra għajr l-arja. Abbażi tar-rapporti ta' ħames Stati Membri fl-Artikolu 12 (iċ-Ċekja, Franza, in-Netherlands, l-Iżvezja, ir-Renju Unit) flimkien ma' *data* addizzjonali pprovduta minn Spanja lill-Konvenzjoni ta' Stokkolma li pprovdiet stimi għal vetturi oħra, l-ebda xejra ċara ma kienet evidenti. Stati Membri differenti jenfasizzaw l-importanza tar-residwu tal-ilma, l-art u l-iskart f'livelli differenti.

L-idrokarburi aromatiċi poliċikliċi (PAHs)

Il-PAHs huma familja ta' sustanzi kimiċi li jistgħu jiffurmaw b'mod naturali fl-ambjent mill-kombustjoni tal-veġetazzjoni bħal nirien fil-foresti, iżda li għandhom ukoll sorsi antropoġeniċi, b'mod partikolari marbuta mal-kombustjoni tal-fjuwils fossili. Id-*data* turi li s-sors dominanti tal-emissjonijiet tal-PAH kien l-użu ta' fjuwils domestiċi, b'mod partikolari l-faħam, li jirrappreżenta 57 % tal-emissjonijiet kollha.

Id-*data* għall-perjodu ta' bejn l-2010 u l-2012 turi tnaqqis fl-emissjonijiet. Il-medja tal-emissjonijiet annwali kienet stmata li hija 37 % inqas fl-2012 meta mqabbla mal-1990. Dan it-tnaqqis huwa iżgħar minn dak li jidher għad-diossini u l-furani u l-PCBs, li kien ivverifikat mill-monitoraġġ ambjentali mill-EMEP. Id-*data* ta' monitoraġġ mill-EMEP tindika tnaqqis ta' 40 % fil-konċentrazzjonijiet ta' PAH fl-arja mill-1990, meta mqabbla mat-tnaqqis ta' 60 % għall-PCBs u 85 % għad-diossini u l-furani.

Hemm *data* limitata disponibbli għal vetturi oħra għajr l-arja għall-PAHs. Madankollu, abbażi tal-erba' Stati Membri (iċ-Ċekja, Franza, in-Netherlands, ir-Renju Unit) li pprovdew *data*, l-ilma u r-residwi huma wkoll vetturi ewlenin tal-emissjonijiet tal-PAHs.

Tabella 1: Tnaqqis fl-emissjonijiet tal-PCBs mill-Istati Membri

Stat Membru	Emissjonijiet fl-arja fl-1990 Kg	Emissjonijiet fl-arja fl-2012 Kg	Il-proporzjon tal-emissjonijiet tal-2012 meta mqabbel mal-linja bażi tal-1990
Il-Belġju	112	10	9 %
Il-Bulgarija	6	5	83 %
Iċ-Ċekja	773	34	4 %
Id-Danimarka	111	42	38 %
Il-Ġermanja	1672	236	14 %
L-Estonja	10	10	100 %

L-Irlanda	68	17	25 %
Il-Greċja	-	-	-
Spanja	24	29	121 %
Franza	182	58	32 %
Il-Kroazja	486	433	89 %
L-Italja	286	217	76 %
Ċipru	0,01	0,01	100 %
Il-Latvja	4	1	25 %
Il-Litwanja	6	300	5000 %
Il-Lussemburgu	73	NR	-
L-Ungerija	37	16	43 %
Malta	-	-	-
In-Netherlands	-	-	-
L-Awstrija	-	-	-
Il-Polonja	2425	735	30 %
Il-Portugall	65	868	1335 %
Ir-Rumanija	135	53	39 %
Is-Slovenja	417	53	13 %
Is-Slovakkja	67	34	51 %
Il-Finlandja	314	154	49 %
L-Iżvezja	0,1	0,05	50 %
Ir-Renju Unit	6645	727	11 %

Tqabbil mal-E-PRTR issuġġerixxa li s-sors ewlieni tal-emissjonijiet tal-PAH fl-ilma kienu proċessi ta' raffinament taż-żejt, filwaqt li l-iskart ta' kombustjoni, skart metallarġiku u skart ta' awtotiswija kienu kollha sorsi importanti ta' residwu.

Il-klorobenżeni (l-eżaklorobenżen u l-pentaklorobenżen)

L-eżaklorobenżen (HCB) ġie elenkat fl-Anness III fiż-żmien tal-adozzjoni tar-regolament dwar il-POPs, u l-pentaklorobenżen (PeCB) ġie miżjud mal-Anness I u III tar-regolament fl-2010 wara l-introduzzjoni tiegħu fil-Konvenzjoni ta' Stokkolma. Kemm l-HCB kif ukoll il-PeCB intużaw kummerċjalment bħala pestiċidi, iżda jinħolqu wkoll bħala prodott sekondarju ta' proċessi industrijali, b'mod partikolari l-manifattura ta' solventi kloroorganiċi. Il-PeCB intuża wkoll biex titnaqqas il-viskożità tal-PCBs f'tagħmir dielettriku. Kemm l-HCB kif ukoll il-PeCB jistgħu jiġu prodotti wkoll bħala prodott ta' kombustjoni ta' fjuwils fossili solidi, żejt għar-rimi u materjal ta' skart.

L-istimi tal-PeCB ingħataw biss minn tliet Stati Membri (Franza, in-Netherlands, ir-Renju Unit). Fl-1990, in-Netherlands irrapportaw l-emissjonijiet tal-PeCB bħala 0,8 kg b'xejra ta' żieda fl-emissjonijiet li fl-2012 laħqet emissjoni annwali ta' 2,3 kg. Ir-Renju Unit ipprovda stimi tal-emissjonijiet fl-arja għall-PeCB mill-2009 sal-2011 ta' bejn wieħed u ieħor 35 kg fis-sena. Franza pprovdiet sett limitat ta' *data* tal-emissjonijiet ta' PeCB mit-trattament tad-dranaġġ.

Id-*data* tal-HCB ippreżentata għall-arja turi li 75 % tal-emissjonijiet kollha rriżultaw mill-metallurġija, għalkemm id-*data* f'dan ir-rigward kienet iddominata ħafna mill-emissjonijiet ta' Stat Membru wieħed (Spanja). Sorsi oħra kienu jinkludu l-agrikoltura (6 %), il-produzzjoni tal-enerġija (5 %), l-inċinerazzjoni tal-iskart (5 %) u l-kombustjoni residenzjali tal-fjuwils (4 %). Ir-reviżjoni tal-emissjonijiet tal-Istati Membri għall-perjodu ta' bejn l-2010 u l-2012 ma indikat l-ebda xejra ċara, bl-emissjonijiet, jiżdiedu, jonqsu u jibqgħu statiċi madwar l-UE. Madankollu, it-tqabbil mal-livelli tal-1990 wera tnaqqis ta' 54 % fl-emissjonijiet annwali madwar l-UE sal-2012. Il-monitoraġġ tal-EMEP madwar l-Ewropa indika aktar tnaqqis sinifikanti fil-konċentrazzjonijiet fl-arja tal-HCB, li kien naqas b'85 % mill-1990. Dan ma kienx ikkonfermat mill-monitoraġġ tal-AMAP tal-arja tal-Artiku bi tnaqqis żgħir ħafna fil-konċentrazzjonijiet fl-arja tal-HCB fiż-żona tal-Artiku.

Hija disponibbli *data* limitata ħafna għall-istimi tal-emissjonijiet għall-vetturi mhux tal-ajru, filwaqt li tliet Stati Membri biss (in-Netherlands, l-Iżvezja, ir-Renju Unit) jipprovdu din l-informazzjoni fir-rapporti tagħhom. Barra minn hekk, il-Belġju pprovda aktar *data* skont il-Konvenzjoni ta' Stokkolma. Abbażi tad-*data* disponibbli, l-ilma u r-residwu huma t-tieni l-aktar vetturi ta' emissjonijiet sinifikanti wara l-arja.

Reviżjoni tal-UNECE tal-inventarji tal-emissjonijiet POPs (2012)

Fl-2012 sar rieżami[4] tal-inventarji kollha tal-emissjonijiet POPs ippreżentati lill-UNECE f'isem iċ-Ċentru għall-Inventarji u l-Projezzjonijiet tal-Emissjonijiet (CEIP). Dan ir-rieżami identifika sorsi ewlenin u minuri għal kull POP. Imbagħad sar tqabbil mal-inventarji tal-emissjonijiet irrapportati biex jiġi vverifikat liema sorsi ewlenin kienu neqsin; x'kien is-sors ewlieni f'kull inventarju għal kull POP; u kontrolli oħra tal-konsistenza.

Ir-rieżami tas-CEIP enfasizza inkonsistenzi sinifikanti bejn l-inventarji madwar l-UNECE b'nuqqas ta' trasparenza fl-istimi derivati u ħtieġa akbar ta' ċarezza dwar il-fatturi tal-emissjonijiet u l-istimi użati. Ir-rieżami indika li l-inventarji tad-diossini u l-furani u tal-PAHs kellhom l-akbar kompletezza u konsistenza, filwaqt li l-PCBs u l-HCB kellhom kwistjonijiet akbar marbuta mad-*data*.

Erba' Stati Membri biss (il-Kroazja, l-Ungerija, l-Irlanda, ir-Renju Unit) għamlu stimi għall-PCBs relatati mal-użu ta' tagħmir dielettriku, li huwa l-akbar użu kummerċjali tal-PCBs. Għall-HCB ġie nnutat li 6 Stati Membri (il-Belġju, iċ-Ċipru, l-Irlanda, in-Netherlands, il-Portugall, l-Iżvezja) mit-28 li rrapportaw lill-UNECE kellhom inventarji tal-HCB magħmula minn tliet sorsi jew inqas. Minħabba l-potenzjal li l-HCB jiġi ġġenerat permezz tal-kombustjoni, dan jista' jindika inventarji li mhumiex żviluppati biżżejjed.

[4] Mareckova *et al*, 2012, "Inventory Review 2012 - Review of POP emission inventories" (Rieżami tal-Inventarju 2012 - Rieżami tal-inventarji tal-emissjonijiet POP), rapport miċ-Ċentru għall-Inventarji u l-Projezzjonijiet tal-Emissjonijiet (CEIP)

Illustrazzjoni 1: Mapep ta' Monitoraġġ tal-EMEP għall-Ewropa

(Id-dijagramma A tippreżenta l-1990 u d-dijagramma b tippreżenta l-konċentrazzjonijiet tal-arja tal-2012)

Id-diossini u l-furani | Poliklorobifenili

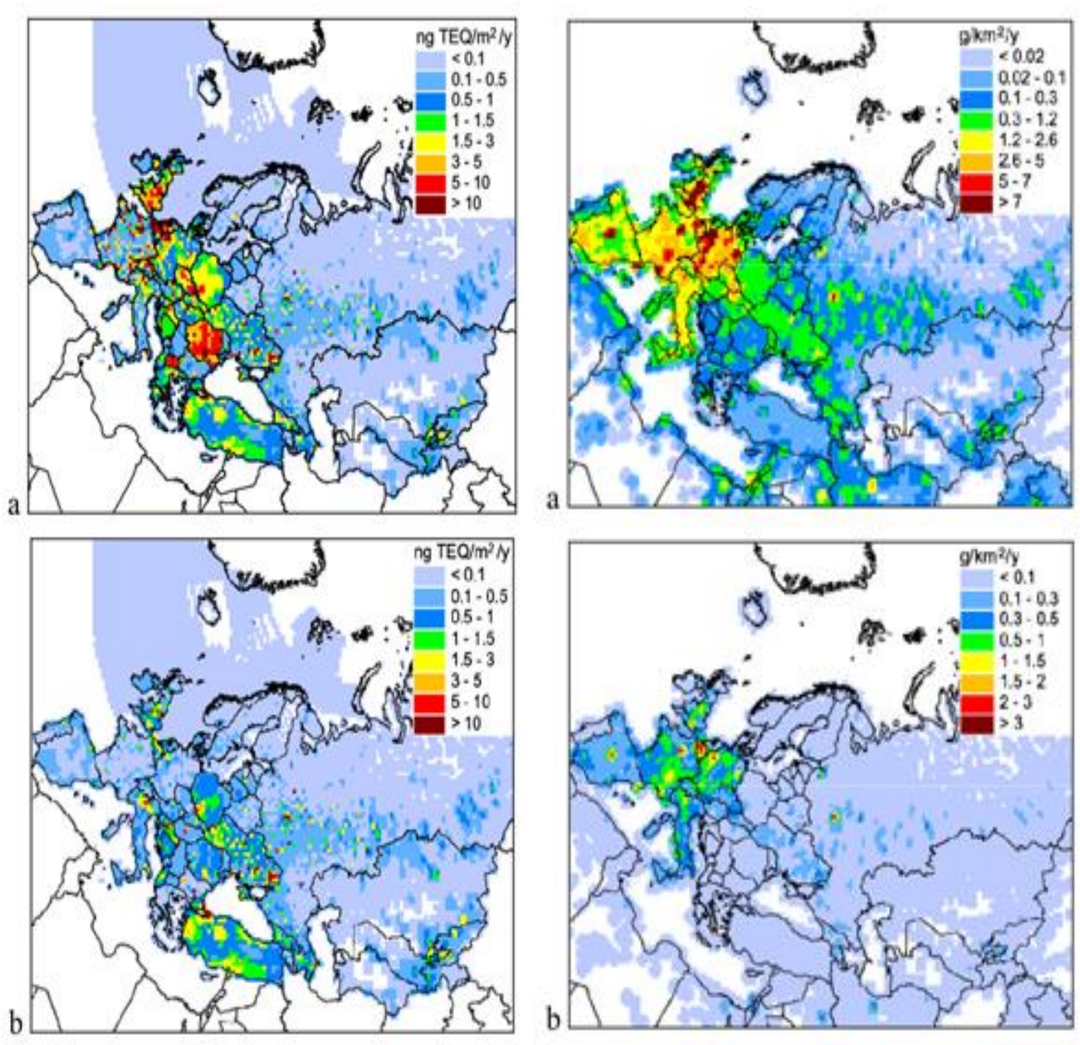

4. Attivitajiet li jippromwovu l-iskambju ta' għarfien

17-il Stat Membru biss (il-Belġju, il-Bulgarija, Ċipru, iċ-Ċekja, l-Estonja, il-Ġermanja, il-Finlandja, Franza, l-Ungerija, l-Irlanda, il-Litwanja, in-Netherlands, il-Polonja, ir-Rumanija, is-Slovenja, l-Iżvezja, ir-Renju Unit) ipprovdew rapporti sħaħ kull tliet snin, meta mqabbla mat-22 Stat Membru li rrispondew fil-ħin għat-tieni rapport ta' sinteżi. Erba' Stati Membri ma pprovdew l-ebda rapport annwali jew ta' kull tliet snin għall-perjodu ta' rapportar attwali. Dan għamilha impossibbli li tinkiseb stampa sħiħa tal-attivitajiet tal-Istati Membri dwar l-iskambju ta' għarfien, l-involviment pubbliku u s-sensibilizzazzjoni.

Dawk kollha li pprovdew id-*data* indikaw li s-sistemi kienu ġew stabbiliti biex jippermettu l-iskambju ta' għarfien u t-tixrid tal-informazzjoni. Tliet Stati Membri (il-Bulgarija, is-Slovenja, ir-Renju Unit) ikkummentaw li għamlu użu min-networks tagħhom ta' skambju ta' għarfien biex jimpenjaw ruħhom bis-sħiħ mal-partijiet ikkonċernati fl-iżvilupp ta' pjanijiet ta' implimentazzjoni nazzjonali biex jiżguraw li l-industrija, is-settur akkademiku, l-organizzazzjonijiet mhux governattivi u l-pubbliku ġenerali kienu involuti u kellhom l-opportunità li jagħtu sehemhom fil-ħidma.

L-Unjoni Ewropea u tnax-il Stat Membru (il-Belġju, iċ-Ċekja, il-Ġermanja, il-Finlandja, Franza, l-Irlanda, in-Netherlands, il-Polonja, is-Slovenja, Spanja, l-Iżvezja, ir-Renju Unit) ipprovdew jew appoġġ finanzjarju jew tekniku għall-ħidma dwar l-eliminazzjoni tal-POPs matul il-perjodu ta' bejn l-2010 u l-2013. Dan seħħ l-aktar permezz ta' skemi organizzati bħall-Fond għall-Ambjent Dinji (GEF) jew il-fond fiduċjarju volontarju tal-Konvenzjoni ta' Stokkolma.

Flimkien mal-appoġġ għall-iskemi globali, bosta Stati Membri infurmaw ukoll dwar inizjattivi nazzjonali li kienu twettqu, li kienu jinkludu:

- l-ospitar ta' workshops u konferenzi għal esperti internazzjonali;
- il-finanzjament ta' programmi ta' riċerka għal ħidma fuq l-iskart ta' POPs fl-Afrika;
- il-finanzjament ta' programmi ta' riċerka għall-monitoraġġ tal-Artiku;
- komunikazzjoni bilaterali u l-bini tal-għarfien ma' pajjiżi li mhumiex fl-UE; u
- programmi ta' riċerka dwar il-preżenza ta' POPs fl-Istati tal-Ewropa tal-Lvant.

L-Istati Membri kkummentaw ukoll dwar il-ħidma biex tinħoloq sensibilizzazzjoni u jkun hemm involviment mal-pubbliku ġenerali. Ġew stabbiliti attivitajiet biex jippromwovu l-għarfien dwar kwistjonijiet relatati ma' POPs permezz ta' għadd ta' inizjattivi bħal:

- il-produzzjoni ta' informazzjoni li għandha tinqasam mal-pubbliku ġenerali;
- workshops u seminars għall-organizzazzjonijiet tal-partijiet ikkonċernati;
- kampanji u kwestjonarji ta' sensibilizzazzjoni pubblika biex jinkiseb feedback mill-pubbliku ġenerali.

5. Konklużjonijiet

It-tielet rapport ta' sinteżi jkopri l-aspetti kollha meħtieġa tar-Regolament (KE) Nru 850/2004 dwar il-POPs inizjali u l-implimentazzjoni tiegħu fl-Unjoni u fil-livell tal-Istati Membri. Din it-taqsima tislet xi konklużjonijiet dwar ix-xogħol li twettaq u l-progress li sar biex jiġu eliminati l-POPs fl-Unjoni.

Il-produzzjoni, it-tqegħid fis-suq u l-użu

Ir-Regolament dwar il-POP jipprojbixxi l-produzzjoni, it-tqegħid fis-suq u l-użu ta' POPs fl-Unjoni. Ir-Regolament jippermetti biss għadd żgħir ħafna ta' eżenzjonijiet, l-aktar għall-produzzjoni u l-użu tal-PFOS. L-uniku Stat Membru li kien għadu jipproduċi l-PFOS matul il-perjodu ta' rapportar kien il-Ġermanja. Madwar 35 % tal-kwantità prodotta ta' madwar 9 tunnellati fis-sena ntużaw fil-pajjiż u 65 % ġew trasportati lejn pajjiżi oħra, prinċipalment pajjiżi barra mill-UE.

Emissjonijiet

B'mod ġenerali, il-miżuri regolatorji stabbiliti mir-Regolament dwar il-POPs u implimentati permezz tiegħu juru l-effetti mistennija peress li l-emissjonijiet tas-sustanzi kimiċi elenkati fir-Regolament dwar il-POPs qed jonqsu fl-Unjoni.

Għad-diossini u l-furani, id-*data* turi li l-emissjonijiet atmosferiċi tnaqqsu b'45 % bejn l-1990 u l-2012 madwar l-UE. Għall-PCBs, l-emissjonijiet kienu globalment madwar 50 % inqas fl-2012 meta mqabbla mal-1990. L-emissjonijiet annwali medji tal-PAHs ġew stmati li kienu 37 % inqas fl-2012 meta mqabbla mal-1990. L-istimi tal-emissjonijiet għall-HCB mill-1990 sal-2012 urew tnaqqis ta' 54 % fl-emissjonijiet annwali sal-2012. Din id-*data* hija vverifikata minn stimi tal-emissjonijiet tal-EMEP, li b'mod ġenerali juru tnaqqis aktar importanti matul l-istess perjodu.

Madankollu, din ix-xejra ġenerali ma ġietx osservata fl-Istati Membri kollha, fejn f'xi każijiet l-emissjonijiet żdiedu. Dan juri li huma meħtieġa aktar sforzi biex jintlaħaq l-għan ta' emissjonijiet żero (ara t-Tabella 1).

Id-*data* tal-istimi tal-emissjonijiet ippreżentata mill-Istati Membri wriet grad għoli ta' eteroġeneità, li għamlitha diffiċli ħafna li d-*data* tiġi aggregata u mqabbla bejn l-Istati Membri u fil-livell reġjonali jew globali. Armonizzazzjoni aħjar tal-formati tad-*data* tkun utli ħafna u ttejjeb il-valur tad-*data* ppreżentata. Skont ir-Regolament il-ġdid (UE) 2019/1021 dwar il-POPs, l-eteroġeneità tad-*data* se tiġi indirizzata permezz ta' mudell komuni għar-rapportar.

Monitoraġġ

Id-*data* ta' monitoraġġ ta' POPs mill-EMEP u l-AMAP u d-data korrispondenti ġġenerata mill-mudelli jikkonfermaw ix-xejriet osservati għall-istimi tal-emissjonijiet. Is-sorsi kollha tad-*data* indikaw xejra ta' tnaqqis fil-konċentrazzjonijiet tal-arja ambjentali matul il-perjodu ta' bejn l-1990 u l-2012 madwar l-Ewropa. B'mod ġenerali, inkisbu riżultati ekwivalenti fuq livell globali, li jindika li l-Konvenzjoni ta' Stokkolma laħqet l-għanijiet tagħha. Madankollu, ta' min jinnota li l-biċċa l-kbira tad-*data* tirrifletti s-sitwazzjoni tal-arja, filwaqt li ftit li xejn hemm informazzjoni disponibbli għall-ilma u l-ħamrija. Sabiex

tinkiseb stampa aktar kompluta, huwa meħtieġ li jsir aktar investiment fil-ġenerazzjoni ta' *data* għal dawn iż-żewġ midja.

Ħażniet u Skart

Il-ħażniet tal-POPs jew ta' prodotti li fihom il-POPs li diġà ġew manifatturati iżda li ma għadhomx permessi għall-użu għandhom jiġu ġestiti bħala skart. Id-dispożizzjonijiet dwar l-immaniġġjar tal-iskart jinkludu li kwalunkwe kontaminazzjoni tal-iskart mill-POPs għandha tiġi evitata u li l-POPs li jinsabu fl-iskart għandhom jinqerdu.

L-immaniġġjar tal-iskart ippreżenta sfida ta' importanza diverġenti għall-Istati Membri u skont in-natura tal-iskart. B'mod partikolari, il-preżenza tal-POPs fi prodotti li huma tajbin u interessanti għar-riċiklaġġ qed issir kwistjoni dejjem akbar għall-immaniġġjar tal-iskart peress li r-riċiklaġġ tal-POPs huwa pprojbit mill-Konvenzjoni ta' Stokkolma.

Siti kkontaminati

Ir-Regolament dwar il-POPs ikopri l-immaniġġjar tal-iskart ikkontaminat bil-POPs, li huwa marbut mill-qrib ma' kontaminazzjoni potenzjali tal-art, jekk l-iskart ma jiġix ġestit kif suppost. B'mod partikolari hemm problema potenzjali ta' kontaminazzjoni tal-ħamrija fejn il-POPs kienu jiġu mmanifatturati u użati fil-passat. Għadd ta' Stati Membri diġà indirizzaw din il-kwistjoni fil-pjanijiet nazzjonali ta' implimentazzjoni tagħhom, iżda huma meħtieġa aktar sforzi biex jidentifikaw, jagħmlu inventarju u jirrijabilitaw siti kkontaminati, inkluża koordinazzjoni u kooperazzjoni aħjar fil-livell tal-Unjoni. Biex jittejjeb l-iskambju ta' informazzjoni dwar miżuri li jimmiraw siti kkontaminati, ir-Regolament il-ġdid (UE) 2019/1021 dwar il-POPs jitlob lill-Istati Membri u lill-Kummissjoni jaqsmu informazzjoni dwar dan.

Kwalità u koerenza tad-data

L-istimi tal-inventarju tal-emissjonijiet juru li hemm kwistjonijiet potenzjali bejn stimi differenti minn Stati Membri differenti li jagħmlu l-paragun diffiċli ħafna jew saħansitra impossibbli. Problema importanti hija li l-Istati Membri ma jsegwux approċċi armonizzati fil-ġbir u r-rapportar tad-*data*. Barra minn hekk, hemm indikazzjoni ta' varjabbiltà għolja fil-kompletezza ta' *data* li probabbilment twassal għal nuqqas ta' rapportar minn ħafna Stati Membri iżda mhux kollha. Appoġġ u komunikazzjoni akbar fost l-Istati Membri jgħinu biex jiġu indirizzati xi wħud minn dawn il-kwistjonijiet. Is-sezzjonijiet dwar l-iskambju ta' għarfien u l-appoġġ tekniku enfasizzaw il-fatt li għaddejjin ħafna inizjattivi iżda l-Istati Membri qed jaħdmu l-aktar waħedhom, u dan jagħmel l-impatt tal-attivitajiet tagħhom inqas sinifikanti.

Inizjattivi bilaterali (komunikazzjoni u bini tal-għarfien bejn l-Istati Membri u ma' pajjiżi li mhumiex fl-UE) jistgħu jkunu ta' għajnuna, b'mod partikolari għal appoġġ, rieżami u valutazzjoni komparattiva addizzjonali tal-istimi tal-inventarju tal-emissjonijiet. L-użu sistematiku tal-Pjattaforma ta' Informazzjoni għall-Monitoraġġ tas-Sustanzi Kimiċi (IPCHEM) għall-ħżin, l-ipproċessar u l-ġestjoni tad-*data* ta' monitoraġġ ta' POPs stipulati fir-Regolament il-ġdid (UE) 2019/1021 dwar il-POPs huwa mistenni li jtejjeb il-kwalità u l-koerenza ta' tali *data*.